

Застава" налази сваки дан десетуга, а недељом
одевен и данима иза недеље и онеда једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи
лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају
2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

ЗАСТАВА

За одавање поштовања се по 12 коп. од сваке прете
одевен и данима иза недеље и онеда једаред.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића
Администрација „Заставе“ налази се у кући где
је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 32

Поједини јутарњи бројеви стају
2 потуре.

И з б о р и.

Још немамо извештаја из свију изборних места, у којима су данас били избори. Немамо извештаја из Сомбора, Кикинде и још неких места темишварске дијецеве. Међутим већ из досадањих избора јасно је, да ће радикална странка имати на сабору апсолутну већину посланика. — Победом смо у архидијецеву, отели Карловце и Стару Пазуву и имамо тамо од 12 посланика 10 Једино у Даљу, где су патријаршки спахиџици, продоро је патријархов вет и продоро је с помоћу радикалном свештенику, који припада самосталној странци.

У Бачкој су продорили свуда радикали. Од 10 посланика добили су девет, а надамо се, да ће и десети у Сомбору бити радикал, јер оданде до овога часа немамо још извештаја.

У будимској дијецеву добили смо до сад половину, у темишварској такође. Из Кикинде и још неких места немамо извештаја, али већ по досадашњим сигурним извештајима добили су радикали 28 посланика. Кад рачунамо вршачку дијецеву, где ће избор бити у суботу и где су сви 11 посланика сигурни радикалима, онда излази да ће радикална странка имати извесно надполовичну већину свију посланика. Кад рачунамо шта је све чињено против радикалне странке и каквима су се средствима служили противници, онда морамо са исходом избора бити задовољни. То тим више што су радикални противници тврдили, да радикална странка не може никако добити већину, него да ће остати у великој мањини. Када су то тврдили, они су заборавили само на једно, на народну свест, која је будна и која ће помрсити све њихове рачуне.

Нови Сад, 23. новембра.

Сјајна победа дра Славка Милетића разгонила је наше противнике са биралишта, те је избор изборника, који бирају свештеничког посланика, текао једногласно. Изабрана 44 изборника изабрали су једногласно дра Јована Радивојчева за свештеничког посланика.

После обављеног избора на ступоло је велико одушевљење радикалних бирача, те су се у групи од много стотина људи са сврском упутили стану главног уредника „Заставе“, који им се усрдно захвалио на њиховој одлучној борби за народна права и српску народну радикалну странку. Одатле су отишли пред стан председника црквене општине, Пере Павловића, где га је поздравно др. Свињарев, а он му се искрено захвалио. Затим су бирачи отишли Петру Попадићу где се поновили ови усрдни привори.

И з б о р и

за српски народни црквени сабор

Нови Сад. Изабран радикални кандидат др Славко Милетић са 535 гласова. Милош Мијатовић добио 248 гласа. — Гласање је било тајно на захтев Мијатовићевих бирача.

До сад смо добили ове бројевне извештаје:

Вел. Св. Миклуш. Огромном већином изабрани радикали др. Бранко Илић и Јован Гавриловић против радикала Ајваза и проте Жупанскога.

Паланка. Изабрани великом већином радикали Кузман Миловановић учитељ и др. Радивојчев.

Стапар. Радикали Вујић и Тошић једногласно изабрани.

Ср. Карловци. Овде изабрат др. Ђорђе Красојевић. (Овај је срез задобила српска радикална странка пр. ур. „З.“)

Стара Пазова. Радикали др. Мита Стојковић и парох Дамјан Прерадовић победили сјајно. Никола Петровић про. (Овај су срез освојили радикали. Пр. ур. „Заст.“)

Ст. Вечејски срез. Овде су победили радикали. Др. Живко Продановић добио 65 гласова а др. Стева Малешевић 57. — Прота Милош Папић добио 111 гласова а прота Борота 59 гласова.

Румски срез. Победа радикалне странке сјајна. Др. Младен Лисавац добио 137 и Јован Магарашевић свештенички кандидат 119 гласова. Протукандидат свештеник Радослав Марковић само 54 гласа.

Арад. У арадском срезу победио свештенички кандидат Јован Гавриловић већином од 23 гласа.

Суботица. Др. Владаслав Манојловић радикални кандидат једногласно изабран.

Велики Вечкерек. Радикални кандидат Јоца Григоријевић огромном већином изабран. (И овај је срез задобила радикална странка)

Мохач. За световног посланика једногласно изабран Ђока Космајић, ратар. А за свештеничког посланика изабран већином гласова свештеник Михалчић. Оба радикали

Модош. Изабрани једногласно за свештеничког кандидата Паја Милин а са већином гласова за световног изабран Тоша Рајић такође радикал.

Даљ. Изабран је патријархов вет са 5 гласова већине против др. Новака и др. Николића. Иако свештеничких кандидата клерикала Перкањанског и самосталца Богдановића дошло до ужег избора. Радикали гласали за Богдановића и овај изабран. (Овај срез није ни прошлог пута био радикалан.)

Ердевик. Радикални кандидати др. Роњић и парох Јованевић сјајно победили.

Земун. Огромном већином

изабран радикал др. Миливој Бабаћ.

Митровица. Радикална листа победила. Изабрани др. Миша Михајловић и Паја Зековић са 140 против 80 гласова. Њих 80 протестостовали, пограбили записник и отишли код зеленог дрвета и изабрали тамо близанце посланике (По изборној уредби и наредби саборског одбора, само је онај избор правилан који се одржи на заказаном изборном месту. Пр ма томе је врло зелен посао што је мањина отишла „код Зеленог дрвета“ тим није ништа помутила.)

Жабал. Радикали сјајно победили. Др. Мушички једногласно изабран, Папић 195, а Борота 20 гласова.

Изборна борба.

Јављамо да су у Јарковцу изабрани 14 изборника све наши једномисленици, који ће као и прошлог пута сви гласати за радикалног посланика.

*

Избор изборника у Осеку.

У прошли понедељак обављен је избор изборника за народно црквени сабор у Карловцима који је у толико за нас Србе важан и значајан, што су се овај пут радикали први пут упустили у изборну борбу, са неједнаким противником: са удруженим т. зв. самосталцима и клерикалцима.

На избору остала је радикална странка у мањини са 40 гласова, али није побеђена, на против данас је јача но што је игда била, јер је започела организацију, коју ће наскоро и спровести, јер је још исту вечер изабран одбор, који ће ову организацију да спроведе.

Изборна борба била је необично жива, јер је пало гласова два пута више но што обично бива.

Радикалима је црквени одбор одма у почетку правно преузео, одбивши им 60 од 80 рекламационих гласова, уз мотивацију, да их парох Лазо Богдановић не позва.

Како пак рескрипт захтева само, пунолетност, сталност пребивања односно шест недељних боравак и пријаву код парохијског звања, што су све наши рекламанти документирали, и парох Богдановић писмено потврдио, то је горња мотивација црквеног одбора очито само изборна смицалаца, да се осујеће сигурна победа радикалне странке

Ведљиве доказе за овај закључак пружио нам је сам Богдановић, кад је тврдио да позна бираче Шандора Поповића и Василијана Муачевића, а не позна наше чланове, са којима је и читав век провео.

Против оваког закона допустио је црквени одбор, да чиновници (градски редари, финанси, железнички и поштански

чиновници, који су скоро по налогу гласовали) гласају најпре и да се тако одма створи на почетку самостално-клерикална већина.

Том приликом допуштено је било, да за бираче слабог или неписмене сме и неко други прочитати листу изборних кандидата. Кад су пак осетили да број преданих гласова за радикалну странку знатно расте погазили су пређе створени закључак, те захтевали усмено казивање свих кандидата.

Овај поступак изазвао је оправдано негодовање међу нашим бирачима, а на то се Василијан тако узрујао, да је излетно међу народ и позвао полицију, да прави ред, што није ни мало умесно било, јер су се наши бирачи достојанствено и светло држали до конца избора.

На друге испале Шандора Поповића и др. Душана Врапчеве нећемо се овај пут ни обвирати, јер их не сматрамо достојанственима, а и остале повреде изборног чана, куповање гласова, уписивање њихових малодобних у листину изнећемо да компетентном месту. Овим редцима желили смо само пред светом оборица тврдњу наших самосталаца, да у Осеку нема радикала, а сада су се најбоље уверили, да их има, јер је код избора за радикалну листу пало 93 гласа, те би са оних одбјених 60 гласова и победили.

Осек, 5. дец. 1906.

X+Y.

Занимљива расправа на угарском сабору.

Јуче је у угарском сабору била врло занимљива али врло жалосна расправа. Тицало се словеначког посланика и свештеника Фердинанда Јурига.

Ствар је у овоме: позунски суд осудио је Јуригу због два штампарска престапа на 2 године државног затвора и 1200 круна глобе. Епископ Рајнер известио је надсолгабирова да Јурига хоће да побегне, јер је тражио од епископа да га разреши од службе. Надсолгабиров је то пријавио суду, и суд тражи да затвори Јуригу (у истражни затвор) док се не реши ништавна жалба.

Имунитетски одбор предлаже да се Јурига изда суду. То тражи и министар Полоњи који износи, како је нека Јурига молио да обустави његову партицу и дао му је писмено обећање, да ће се поправити. Јурига тврди да је министар нека овао, и тражи све то, од нека, те да му обустави партицу.

Посланик Бела Збораји противан је да се изда Јурига суду јер би се повредила посланичка неприкосновеност. Он вели: боље нека један посланик побегне и извуче се казне, него да се повреди закон.

Посланик Лудвиг Олај вели: државни интерес је важнији од закона. Мора се бранити држав-

ни интерес ма и незаконитим путем. Сетимо се Милетићевог случаја. Милетић је за време саборских ферија ухапшен и сабор је то наизнадно одобрио. (У сабору немир).

Министар правде Половић видио је и сам да се имунитетски одбор затрчао, и да су се још више затрчали они, који су тако сагласно бранили предлог имунитетског одбора, то је предложено да сабор ово питање одгоди док се не сврши расправа прорачунска.

Дакле се министар повукао и према томе су и он и имунитетски одбор у овом питању претрчили порав.

Србија и топови

У јучерањој скупштини до била је Пашићева влада поверење у питању набавке топова. Пре гласања говорио је министар председник Пашић. Он је рекао: у уставним државама је ред да сабор изгласа новац за наоружање по свом најбољем умењу. Топовска комисија није донела једногласан суд и зато је влада имала тежи положај при решавању. Владу је почела да сумњичи исправа не српска питања него страни листови и то они који Србији никад добро желели нису, а нашло се српских политичара који су тим листовима наишли на лепака. Влада се одлучила за француске топове, јер је било могуће те топове много пре преоправити него Крупове топове. Влада не пита шта ће бити с њом, она брани само српске интересе. Настас Петровић предлаже да се влади изрекне у том питању поверење. Тај је предлог примљен са 89 против 62 гласа. И либерали и младорадикали и напредњаци гласали су против поверења влади. Сад долази на ред питање о вајму за наоружање и жељезнице. Оповицаја ће учинити све могуће, да спречава вајам.

Сабор Хрватске и Славоније

У последњој седници дошао је Чаврак кога су сви примили врло хладно. Кад је ушао Франк у саборницу викали су му старчевићанци живио, а познаник Магдић је увикнуо живио Страснов. Посланик Лукинић интерцелисао је у питању Страснова. Старчевићанци су јако лармали, јер им је неугодно, пошто је варалица Страснов вукао за нос њиховога Франка.

Ћирилица.

Где је било правих људи, ту се и за Мажуранићева доба ћирилица одржала и очувала, а заузимљиви људи уважали су и за време бана Хедерварија свуд ћирилицу, ма да су нека ситна господа на своју руку подмукло сметала. Ни бан Хедервари није волео Србе, али је у сабору изјавио да је ћирилица равноправна, дакле дозвољена, а више није заузимљивима Србима ни требало И, где се макар један Србин већник гатекао у општинском поглаварству где су Срби у већини, па је у општинском већу предложио да се ћирилицом уредује, веће је једногласно или већином гласова предлог прихватило, у записник га уписало и од оног

дата уредује се у тима општинама ћирилицом.

Данас су друга времена.

Данас не смета и не сме да смета нико, ама нико, баш нико. Па опет има и данас још општина са српском већином, где се још увек не уредује ћирилицом. Наравно, да је то — рецимо најближе — крајњи немар, да не кажемо другу праву реч.

Питање ћирилице није политичко, већ је ситно народно питање, питање нашег немара, кукавичлука и т. д. А где се и у најситнијим стварима рамље, којеквако и никако ради, тамо поготово морају да рамљу, и да запињу, да нам не ваљају веће, велике, крупне ствари. Ко дозвољава да га ма ко омаловажи, тога и превире — разуме се свако. А ко сам себе и своје омаловажава и за своје не мари — тај не заслужује никаквих права, па их не може и неће никад ни — имати више од друге које животиње, као ни онај који се не користи, не служи својима правима, који није готов да — кад устреба — за своја права, за свој образ, за своје народне светиње све, све, па и живот заложити и прегорити. Крајње је зато време, да и у томе кренемо и појемо већ једаред путем, којим треба као прави Срби да идемо.

Зато молимо све Србе у свима српским општинама, у којима смо у већини, а где се не уредује ма са којих разлога још увек ћирилицом, да то питање одмах реше у општинском већу, да предлог учине, да записнички то закључе и да се одмах од дана закључка почне уредовати ћирилицом у општинском уреду, школском одбору и свуда, где су Срби у већини.

Где се пак то ма за кога разлога не учини, где се ћирилица и сад не проведе, или где ма ко буде провађају сметао, молимо да нам се то одмах поверљиво саопшти и опише, а нарочито нека нам се тачно јаве имена Срба првака и Срба одборника који то трпе, као имена свију оних који буду кочили, који не ухтедују, не уздаду и т. д. Ми ћемо у нашем листу износити стално места и имена тих Срба и т. д., па ћемо и свима осталим српским листовима те спискове уступити, нек се по свему и у свему Српству чује и сазна, где смо најгори, који су у томе и такоме колу и т. д.

Најлакше је викати како туђинци не даду дахнути, кривити страну најевду, Drang nach Osten, пропаганду ову и ону и т. д., или обећивати учитеље, свештенике, народ и т. д., док нам заправо и у ствари не ваља у неком месту редом сва интелегенција, јер је све немарно и навадно.

У такима местима пропада се заиста, али се пропада само са наше рођене кривње, као што само шпе и странци међу нама напредују. Наравно, да у такима местима ни српских земљорадничких задруга не има, у такима местима уопште ништа не ваља.

Зато треба да се истина на среду износи — и ми ћемо заиста почети износити онако како је без обзира ма на кога.

Не сме се и даље ни часа трпити, да најгори међу нама, они који баш ништа не маре, не раде, не чине за Српство, да се ти још и даље башкаре и да вичу да Српство не ваља, да се мора пропасти. А не смемо то да допустимо и са тога разлога, што имаде врло много места и врло много крајева, где су Срби врло ваљани, врло напредни, узорни. Не ваља стога осуђивати већину ра-

ди појединих неваљалаца, него треба дати прилике чим пре, да се види, ко је какав, па да се свако по заслуги цени и мери.

Ми стога молимо поново све наше пријатеље, да испитају тачно свам у свом крају, котару, жупанији, једном речи у своје подручју, како ствар у погледу уредовања да ћирилицом стоји, па нека нам онда сва тачно опишу, а ми ћемо према томе чинити што треба.

„Привредник.“

Брзојави „Застави“.

Стигли 23. новембра.

И з б о р и.

Вудимпешта У Свтандре ји изабран Евгев Думча и про-та Недељковић.

Осуђени Словаци.

Вудимпешта. Суд је осудио свештеника Хлинку на 2 год. државног затвора и 1500 круна глобе, — Собора на год. дину дана, Грегуса на 6 месеци, Јанчека на 6 месеци, па роха Тоницка на 2 месеца државног затвора. Сви осуђени апелирају.

Т р г о в и н а.

БУДИМПЕШТА, 6. дец. 1906. (Брзојавни извештај).

Готова роба.

Раж прве квалитете 12 кр. 65 п до 12 кр. 75 п.

Раж средње квалитете 12 кр. 50 п до 12 кр. 60 п.

Јечам за храну 12 кр. 50 пот. до 12 кр. 80 пот.

Јечам за кување пива — кр. — п. до — кр. — п.

Зоб прве квалитете 14 кр. 50 п до 15 кр. — п.

Зоб средње квалитете — кр. — п. до — кр. — п.

Кукруз домаћи 12 кр. 60 пот. до 12 кр. 80 п.

Т е р м и н и.

Жито за април 1907. 14 кр. 86 п. до 14 кр. 88 п.

Жито за октобар 15 кр. 54 п. до 15 кр. 56 п.

Раж за април 1907. 13 кр. 18 п. до 13 кр. 20 пот.

Кукруз за мај 1097. г. 10 кр. 46 п. до 10 кр. 48 п.

Ресица за август 26 кр. 60 пот. до 26 кр. 80 пот.

Све од 100 кила

ВИНОВЕ ЛОЗЕ!

Бирани калема са жилама 75 фор. по 1 хиљади. бирани калема без жила 35 фор. по 1 хиљади.

Г. Кунст
I. 1809 2—10
Баленица (Срем).

ОРАЈА. ЈАБУКА СУВИХ ШЉИВА

нуди најјефтиније

Алекс. А. Мудрок,
Митровица (Срем).
I. 1461 14—

15 ХЕКТАРА

Земље оранице

у једном комаду продаје се у близини Шапца на главном путу Шабац — Ваљево. На истом имању има једна кућа а даје се и на отплату. За цену и услове обратити се

Павлу Ранковићу
трговцу.
I. 1624 1 8
Шабац (Србија).

ЈАВНА ДРАЖБА.

Одређена је јавна лицитација дана 15. (28.) новембра о. г. по подне у просторијама Ратарске Вересијске Задруге у Черевиху, на којој ће се продавати

ПОСЈЕД

од 34 јутра земље,

састојећи се из ораће земље, воћњака и винограда заједно са кућом број 1. са потребним зградама — Кућа је на најлепшем месту на пијаци у Черевиху, где имаде две паробродске станице и поштански уред, а у изгледу је и жељезничка постаја.
I. 554 3—3

СЛАНЕ РИБЕ

сваке врсте, у великом и у малом, могу се добити по најумеренијој цени код

Бранка Драгића
у Вршцу.
I. 555 4—6

Нова радња готових

одела

Панте Спаића у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман избор најмодернијег и најјефтинијег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Цене ниске и утврђене
I. 1325 29—

СЕНО

добро, ливадско, продаје на вагонима са властитих ливада.

Милан Тривановић
из Ориовца — Славонија.
I. 1462 6—6

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНЕ РАКИЈЕ БЕЗ КАЗАНА,

нека купи код Радована Поповића трговца из Ујвидека књигу, из које се може научити како се праве све ракије и манипулирати вином; цена је 6 круна. Тако исто продајем за прављење ракије потребни материјал са прашком заједно цена је за 100 литара 8 круна.

5—20 1515